

ՀԱՏՈՒԿ ԹԵՄԱ. ԱՐԴԱՐՈՒԹՅՈՒՆ SPECIAL TOPIC: RIGHTEOUSNESS

«Արդարությունը» այնպիսի կենսականորեն կարևոր թեմա է, որ աստվածաշնչյան յուրաքանչյուր ուսանող այս թեմայի շուրջ պետք է կատարի անձնական մանրակրկիտ սերտողություն:

ՀԿ-ում Աստծո բնավորությունը նկարագրվում է որպես «ուղիղ» կամ «արդար» (ԲԱՅ, BDB 842, KB 1003. ԱՐԱԿԱՆ ԳՈՅԱԿԱՆ, BDB 841, KB 1004, ԻԳԱԿԱՆ ԳՈՅԱԿԱՆ, BDB 842, KB 1006): Միջազգային այս տերմինը ծագել է «գետի եղեգից», որը գործածվում էր որպես շինարարական գործիք՝ ստուգելու պատերի և ցանկապատերի հորիզոնական հարթության ճշգրտությունը: Աստված ընտրեց այս տերմինը փոխաբերական իմաստով՝ Իր սեփական էությունը բնութագրելու համար: Նա ուղիղ է, Ում միջոցով կարելի է բոլոր բաները չափել: Այս հասկացությունը հաստատում է Աստծո արդարությունը, ինչպես նաև դատաստանի մեջ Նրա արդարացիությունը՝ շիտակությունը:

Մարդն Աստծո պատկերով ստեղծվեց (տես՝ Ծննդ.1:26-27, 5:1,3, 9:6): Մարդկությունը ստեղծվեց Աստծո հետ փոխհարաբերվելու համար (այսինքն՝ Ծննդ. 3,8): Ամբողջ արարչագործությունը Աստծո և մարդկության շփման համար հանդիսանում է բեմ կամ հետին տեսարան՝ ֆոն: Աստված կամենում էր, որ Իր գլուխգործոցը՝ մարդը, ճանաչի, սիրի, ծառայի Իրեն և լինի Իր նման: Մարդու ազնվությունը փորձվեց՝ ստուգվեց (տես՝ Ծննդոց 3) և առաջին զույգը ձախողեց այս ստուգարքը: Արդյունքում Աստծո և մարդու միջև փոխհարաբերությունը խզվեց (տես՝ Հռոմ. 5:12-21):

Աստված խոստացավ վերականգնել և վերսկսել այդ փոխհարաբերությունը (տես՝ Ծննդ.3:15, տես՝ Հատուկ Թեմա .ՅԱՀՎԵԻ հավիտենական փրկության ծրագիրը): Նա դա արեց Իր կամքով, Իր իսկ Որդու միջոցով: Մարդիկ անկարող էին վերականգնել այդ ճեղքումը (տես՝ Հռոմ.1:18-3:20, Հայտնություն 5):

Մարդու անկումից հետո, Աստծո առաջին քայլը վերականգնման համար եղավ ուխտի գաղափարը՝ հիմնված Իր հրավերի և մարդու զղջացող, հավատարիմ, հնազանդ արձագանքի վրա (տես՝ Երեմ. 31:31-34, Եզեկ .36:22-38): Անկման պատճառով, մարդիկ անկարող էին նույնիսկ ճիշտ գործողություններին (տես՝ Հռոմ.3:21-31, Գաղատացիների 3): Աստված Ինքը պետք է նախաձեռնությունը վերցնեց Իր ձեռքը, որպեսզի վերականգնեք ուխտադրույթ մարդկանց: Նա դա արեց՝

1. մարդկությանը հռչակելով արդար՝ Քրիստոսի գործի շնորհիվ (այսինքն՝ դատական արդարություն):
2. մարդկությանը ձրիաբար տալով արդարություն՝ Քրիստոսի գործի շնորհիվ (այսինքն՝ վերագրված արդարություն):
3. ապահովելով Սուրբ Հոգու բնակությունը մեր մեջ, որը մարդու մեջ արդարության պտուղն է տալիս (այսինքն՝ Քրիստոսակերպությունը՝ Աստծո պատկերի վերականգնումը):
4. վերականգնելով Եդեմի Պարտեզում ունեցած փոխհարաբերությունը (համեմատեք Ծննդոց 1-2-ը Հայտնություն 21-22-ի հետ)

Այնուամենայնիվ, Աստված պահանջում է կտակին՝ ուխտին համապատասխան արձագանք: Աստված դնում է օրենքները (այսինքն՝ ձրիաբար տալիս է . այսինքն՝ Հռոմեացիներ 5:8, 6:23) և ապահովում, իսկ մարդիկ պետք է պատասխանեն և շարունակեն պատասխանել՝

1. ապաշխարությամբ
2. հավատքով
3. հնազանդության ապրելակերպով
4. հարատևությամբ

Հետևաբար, արդարությունը Աստծո և Իր արարչագործության գլուխործոցի միջև եղած ուխտի, փոխադարձ գործողություն է: Աստծո բնավորության, Քրիստոսի կատարած գործի և Սուրբ Հոգուց տված կարողության հիման վրա, որին յուրաքանչյուր անհատ պետք է անձնապես և հարատևորեն ճիշտ կերպով արձագանքի: Այս հասկացությունը կոչվում է «հավատքով արդարացում» (այսինքն՝ Եփես. 2:8-9): Այն արժարժվում է Ավետարաններում, սակայն ոչ այս տերմինաբանությամբ: Հիմնականում այն սահմանվում է Պողոսի կողմից, որը 100 անգամից ավելի գործածում է հունարեն «արդարություն» տերմինը իր բազմաթիվ տարբերակներով:

Պողոսը, որպես ուսյալ ռաբբի, գործածում է *dikaiosunē* տերմինը Մեսսիայա-գինտայում կիրառվող եբրայերենի *tsaddiq* տերմինի միևնույն իմաստով, և ոչ թե հունական գրականությունից: Հունական գրականության մեջ այս տերմինը կապված է այն անձնավորության հետ, որը հարմարվում է Աստվածության և հասարակության սպասումներին՝ ակնկալիքներին (այսինքն՝ Նոյը, Հոբբը): Եբրայերենում այս տերմինը մշտապես հանդիպում ենք ուխտի հետ առնչվող տերմինների գործածությամբ (տես՝ Հատուկ Թեմա . Ուխտ): ՅԱՀՎԵՆ արդար, բարեհամբույր, բարոյական Աստված է: Նա ուզում է, որ Իր ժողովուրդը արտացոլի Իր բնավորությունը: Փրկված մարդկությունը դառնում է նոր արարած (տես՝ 2 Կորնթ. 5:17, Գաղ. 6:15): Նոր արարած լինելը պատճառ է հանդիսանում աստվածահաճո նոր ապրելակերպի (տես՝ Մատթեոս 5-7, Գաղ. 5:22-24, Հակոբոս, 1 Հովհաննես): Քանի որ Իսրայելը աստվածապետություն էր, գոյություն չունեի հստակ սահմանագատում աշխարհիկի (հասարակական նորմերի) և հոգևորի (Աստծո կամքի) միջև: Այս տարբերությունը արտահայտվում է եբրայերեն և հունարեն տերմինների միջոցով, որոնք թարգմանվում են անգլերենում որպես «արդարացիություն» (հասարակության հետ առնչվող) և «արդարություն» (կրոնի հետ առնչվող):

Հիսուսի Ավետարանը (բարի լուրը) անկում ապրած մարդկության Աստծո հետ փոխհարաբերության մեջ վերականգնված լինելն է: Սա ի կատար անվեց Հոր սիրո, ողորմության և շնորհքի միջոցով. Որդու կյանքի, մահվան և հարության միջոցով. և Սուրբ Հոգու մեզ հետամուտ լինելու և ավետարանին մոտեցնելու միջոցով: Արդարացումը Աստծո կողմից մեզ տրված ձրի պարգև է, սակայն դրա արդյունքը պետք է լինի աստվածապաշտությունը (սա Օգոստինոսի տեսակետն է, որը ներկայացնում է Ռեֆորմացիայի կողմից ավետարանի ձրի լինելու կարևորումը և Հռոմի Կաթոլիկների կողմից՝ սիրո և հավատարմության փոխված կյանքի կարևորումը): Ռեֆորմատորների համար «Աստծո արդարություն», տերմինը ՕԲՅԵԿՏԻՎ ՍԵՌՎԱՄՆ հոլով է (այսինքն՝ մեղավոր մարդկության Աստծուն ընդունելի դարձնելու գործողությունը /վերջնական արդարացում/), մինչ Կաթոլիկների համար այն ՍՈՒԲՅԵԿՏԻՎ ՍԵՌՎԱՄՆ հոլով է, որը ավելի Աստծո նման դառնալու գործընթաց է /փորձառական պրոգրեսիվ արդարացում/: Իրականում իհարկե դրանք երկուսը միասին են:

Իմ կարծիքով ամբողջ Սուրբ Գիրքը, սկսած Ծննդոց 4 - Հայտնություն 20, Աստծո Եղեմի պարտեզում ունեցած փոխհարաբերության վերականգնման արձանագրություն է: Աստվածաշունչը սկսվում է Աստված և մարդ փոխհարաբերությամբ՝ սկզբնական միջավայրում (տես՝ Ծննդոց 1-2) և վերջանում է միևնույն միջավայրով (տես՝ Հայտնություն 21-22): Աստծո պատկերն ու նպատակը վերականգնվելու է:

Վերը նշված քննարկումները փաստագրելու համար նկատի ունեցեք հետևյալ ՆԿ-յան հատվածները, որոնք լուսարանում են այս տերմինի հունարեն բառախումբը.

1. Աստված արդար է (հաճախ առնչվող Աստծո դատավոր լինելու հետ)
 - ա. Հռոմեացիս 3:26
 - բ. 2 Թեսաղոնիկեցիս 1:5-6
 - գ. 2 Տիմոթեոս 4:8
 - դ. Հայտնություն 16:5
2. Հիսուսն արդար է.
 - ա. Գործք 3:14, 7:52, 22:14 (Մեսիայի անունը)
 - բ. Մատթեոս 27:19
 - գ. 1 Հովհաննես 2:1,29, 3:7
3. Աստծո կամքը Իր արարչագործության համար արդարություն է.
 - ա. Ղևտացիների 19:2
 - բ. Մատթեոս 5:48 (տես՝ 5:17-20)
4. Աստծո միջոցները արդարությունն իրականացնելու և ապահովելու համար.
 - ա. Հռոմեացիներին 3:21-31
 - բ. Հռոմեացիներին 4
 - գ. Հռոմեացիներին 5:6-11
 - դ. Գաղատացիներին 3:6-14
5. Աստծուց տրված՝
 - ա. Հռոմեացիներին 3:24, 6:23
 - բ. 1 Կորնթացիներին 1:30
 - գ. Եփեսացիներին 2:8-9
6. Հավատքով ընդունված՝
 - ա. Հռոմեացիներին 1:17, 3:22,26, 4:3,5,13, 9:30, 10:4,6,10
 - բ. 2 Կորնթացիներին 5:21
7. Որդու գործերի միջոցով՝
 - ա. Հռոմեացիներին 5:21
 - բ. 2 Կորնթացիներին 5:21
 - գ. Փիլիպեցիներին 2:6-11
8. Աստծո կամքն է, որ Իր հետևորդները արդար լինեն՝
 - ա. Մատթեոս 5:3-48, 7:24-27
 - բ. Հռոմեացիներին 2:13, 5:1-5, 6:1-23
 - գ. Եփեսացիներին 1:4, 2:10
 - դ. 1 Տիմոթեոս 6:11
 - ե. 2 Տիմոթեոս 2:22, 3:16
 - զ. Հովհաննես 3:7
 - է. 1 Պետրոս 2:24
9. Աստծո կամքն է, որ արդարությամբ դատի աշխարհը՝
 - ա. Գործք 17:31
 - բ. 2 Տիմոթեոս 4:8

Արդարությունը բնորոշ է Աստծուն, որը Քրիստոսի միջոցով ձրի տրվել է մեղավոր մարդկությանը որպես՝

1. Աստծո պատվերը
2. Աստծո պարգևը
3. Քրիստոսի գործը
4. ապրելակերպը

Սակայն այն նաև իրենից ներկայացնում է արդար դառնալու գործընթաց, որին պետք է հարատևությամբ և վճռականությամբ հետամուտ լինել, և որը իրականում կավարտվի Երկրորդ Գալատյան Ժամանակ: Աստծո հետ փոխհարաբերությունը վերականգնված է փրկությամբ, սակայն զարգանում է մեր ամբողջ կյանքի ընթացքում, որպեսզի դառնա մահվան կամ *Parousia* հետ դեմ-առ-դեմ իրադարձություն (տես՝ 1 Հովհ.3:2):

Այս քննարկումն ամփոփելու համար ահա մի գեղեցիկ մեջբերում: Այն վերցված է *Պողոսի Բառարանը և Նրա Նամակները IVP /Dictionary of Paul and His Letters from IVP/* գրքից:

«Կավվինը, ավելի քան Լյութերը, շեշտադրում է Աստծո արդարության ռացիոնալ առանձնահատկությունը: Լյութերի տեսակետը Աստծո արդարության վերաբերյալ կարծես թե պարունակում է արդարացման առանձնահատկությունը: Կավվինը շեշտադրում է Աստծո արդարության մեզ փոխանցելու կամ հաղորդելու զարմանահրաշ բնույթը» (էջ 834):

Ինձ համար Աստծո հետ հավատացյալի փոխհարաբերությունը ունի երեք կետ.

1. Ավետարանը անձ է (Արևելյան Եկեղեցու և Կավվինի շեշտադրումը)
2. Ավետարանը ճշմարտությունն է (Օգոստինոսի և Լյութերի շեշտադրումը)
3. Ավետարանը փոխված կյանքն է (Կաթոլիկների շեշտադրումը)

Նրանք բոլորն էլ ճիշտ են և պետք է միավորվեն առողջ, ողջամիտ, աստվածաշնչյան Քրիստոնեության համար: Դրանցից որևէ մեկը գերազնահատվելու կամ թերազնահատվելու դեպքում ի հայտ կգան խնդիրներ:

Մենք պետք է ընդունենք Հիսուսին:

Մենք պետք է հավատանք Ավետարանին:

Մենք պետք է հետամո՛ւտ լինենք Քրիստոսակերպությանը: